

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POSTUL DE CENZURA DEVA.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat: IOAN NICULA.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 | Egyes szám ára — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
 a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
 Kéziratok nem adtnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Hol van a kulturember boldogtalanságának a nyitja?

(Folytatás.)

A modern kultúra embere joggal büszke az emberi ész vívmányaira és értéke szerint becsüli az észet, melynek mindent köszönhet. Korunk a tudomány jegyében él, de sajátosságos, mikor nem a külső természetről van szó, hanem magának az embernek természetéről, csöddöt mond a modern ember tudománya: ugyanaz, ki urrá akar lenni az egész világon, nem akar urrá lenni a saját házában, uralkodik a természet összes erőin, de nem akar uralkodni a saját belsejében működő természetes erőknél. Ugy látszik, mondja a híres Förster, hogy a modern ember fáradalmait, melyekkel a külső természet meghódítása jár, kiakarja pihenni a saját házában, hol szabadjára engedi a természetnek fékezetlen ösztönös erőt.

Paulsen, ki pár hónappal halála előtt kicsike, de roppant becses munkával örvendeztette meg a nevelés embereit, remekül festi a kulturember felfogását.

„Nem korholom a mai ifjúságot: korának s környezetének színét ölti magára, melyekben felnő. Az ifjúság ritkán hallja a tisztelet hangját; helyette izgalmas, szenvedélyes, gögös, gyűlöletes s kárörvendő kritika hangzik a fülében otthon, az ujságban, a vicclapokban, a röpiratokban, az irodalomban. Ugyan kicsoda az, ki még valamit tisztel, aki nem restelné, ha még valamire tisztelettel tekintene föl? Vajjon korunk „nagy emberei“, „szellemi hősei“, egy Haeckel és egy Nietzsche tisztel-e még valamit, önmagán s pillanatnyi ötletein kívül? Mindent kétségbe vonni, mindent elvetni, mindent holttá nyilvánítani, főleg azt, minek csak valamelyes tekintélybeli színezete van, ez az a hangulat, melyben írónk élnek. Semmi sem nehezebb, mint valamit elismerni, mint valami régi nagy igazságot a velünk született csodatermészetnél fogva követni. Gyalázat arra, ki még valamit hisz, ki még valamit igaznak, jónak, nagy-nak tart, ez közönséges szolgálkúság jele. Csoda-e, ha ez az ékes beszéd hatással van ifjúságunkra, hogy kinyilatkoztatásként hatott rá, mikor Nietzsche magára nézve tán későn fölfedezte: igen, mondották, ez az, ami nekünk kell, el minden tekintéllyel, el még saját eszünk tekintélyével is, ez is korlátoz minket, megköti szabadságunkat, az ösztön az egyedüli igazság, belőle jönnek a nagy inspirációk, a hatalmas impulzusok.“ (Moderne Erziehung, 11—12.)

Ez utolsó sorokban van korunk minden betegsége, diagnózisa: itt van az erkölcsi züllés, romlás és boldogtalanság forrása. Az ember szerencsétlensége és boldogtalansága abban van, hogy megtagadja saját eszes természetét, természetellenesen él, mert nem a látó észet, hanem a vak ösztönöket követi, s az ember végzetes baja gyógyíthatatlanná

lesz, mikor természetét félreismerve, a természetellenességet törvényre teszi. S ezt teszi a modern kultúra embere! Nemcsak gyakorlatban él állat módjára, mikor ösztöneinek szabad érvényesülést enged, de „tudományos igazsággá“ is avatja a gyakorlati elvet, mikor azt hirdeti, hogy az ember állatok utódja s maga is semmivel sem több az állatnál.

A természet rendje ellen büntetlenül nem lehet cselekedni: a természetellenes életnek szükségszerű következménye a züllés, romlás és boldogtalanság. Micsoda a modern kulturember minden bajának forrása? Az ember természetének félreismerése, a forradalmi álláspont az ész uralmával szemben.

„Nagyon, de nagyon sok ember mindenkorra nagy gyermek marad. Van szemük a látásra és még sem látnak. A kívánságot a szellem hatalmas uralma után, az ehez szükséges nagy eszközök megszerzését különködésnek nézik. Ugyan mi szörnyűség volna az, mi az emberben él? — Kérdezik ezek az ártatlan lelkek. Saját gyermekeik megmondják nekik majd s beleremegnek a feleletadásra. Az emberben szorosan egymás mellett élnek egészséges és beteg dolgok s ha a szellem hatalmas tekintéllyel uralkodik, a beteg dolgok alvó hajlamok maradnak. Ha azonban a szellemi hősiességet nevetés tárgyává tesszük, s a természetes kifejlődést dicsőítjük, neki bátorodnak a perverz, démoni s aljas hajlamok s napfényre jönnek, sőt e hajlamok kigunyolják az egészséges hajlamokat mint beteges dolgokat s önmagukat teszik az élet inértékévé! Homoseksuális embereink szemérmertlensége még csak a kezdet. Mai napság olyan dolgok másznak napfényre, minőket régenté csak a titkos züllöttség homályában sem mert megvallani. Csak türelem. Még más dolgok is előmásznak majd a mélységből s akkor megértik majd, miért van az, hogy egyedül a szellemi hatalmas érvényesülése képes ama állati fajzatot legyűrni.“ (Först. sex.-ped. II. Kiad. 141.)

Jaj annak az országnak, melyben a legalsóbb népsöpredék ragadja magához a hatalmat, melyet nem az igazság és józan ész vezet, hanem nemtelen szenvedélyek hajtanak bosszuállásra és rombolásra. A forradalom örvényébe jutott országban, melyben azok parancsolnak, kiknek fegyházban vagy az akasztófán volna a helyük, első sorban a legnemesebb s a legjobb férfiak és nők esnek áldozatul a vad szenvedélyeknek s nem a salakja s ha idővel nem fordul a kocka s a józanabb és becsületesebb népelem nem kerelkedik felül, a forradalom végpusztulásba dönti a legerősebb nemzetet is. . .

Jaj annak az embernek, kinek belsejében forradalom dul, kiben a szenvedélyekké fokozódott ösztönös hajlamok és vágyak az urak s az uralomra teremt ész és akarat a féktelen rosz zsarnokok szolgátságába estek. Miként a forradalmi csöcselék a maga kegyetlenségeit a maga diktálta törvény alá helyezi, a rendetlen szenvedélyek forradalmi fene-

gyerekei is rákényszerítik az észet, hogy féktelenkedésük igazolására elméleteket gyártson, s elsősorban a lelki ember nemes ideáljai a támadás s gyalázkodás célpontjai. Ha az uralomra hivatott ész és akarat nem tudnak felülkerekedni, az ilyen szerencsétlen embernek kin, boldogtalanság, züllés és romlás a sorsa. Boldogtalan minden ember, kiben a törvényes uralkodó az ész trónját veszti és forradalmi nemtelen csöcselék hatalmába kerül. A természet rendjének fölforgatásából mindenkor rombolás és kin fakad.

Hol van tehát a modern kulturember boldogtalanságának a nyitja? A kulturember nem eszes természete szerint él, az ész és igazság helyett vak, féktelen szenvedélyeket ural s azért végig kell szenvednie a forradalom összes kinjait. . .

(Folyt. köv.)

A „Magyar Kaszinó“ évváró közgyűlése.

A szászvárosi „Magyar Kaszinó“ évváró rendes közgyűlése f. év és hó 1-én d. u. folyt le a tagok számu érdeklődése mellett. Mult számunkban közölt tárgysorozat kimerítése rendjén a közgyűlésnek kiemelkedő momentuma is volt, amennyiben Sándor János nyug. tanár, Antoni Sándor mérnök és Csűrös Pál tanár, mint akik mindnyájan immár több mint 30 év óta megszokták nélkül tagjai a kaszinónak, mint a szászvárosi magyar társadalomnak köztiszteletben álló, munkás és hasznos tagjai, tiszteleti tagoknak választottak meg.

A tárgysorozat végén a tisztujítás következett, melynek eredménye a következő: Elnök: Simon Ferencz, alelnök: Bergh Tivadar, igazgató: dr. Kristóf György, jegyző: Várceka Vilmos, pénztáros: Pap József, gazda: Szigyártó Lajos, könyvtáros: Réthy István, ügész: dr. Szöllősy János.

Választmányi rendes tagok: Bocz Soma, dr. Balogh János, Benkő Lajos, dr. Görög Ferenc, Lokody Gergely, Pogány Árpád, Sebestyén Árpád, Szabó Ignác, Szász Sándor, Steiner Fülöp, dr. Tóth Endre, Török Bálint.

Választmányi póttagok: Vig Gábor, Örs Zoltán és Eisenburger Gyula.

A helybeli ref. nőegylet jótékonycélu műsoros estélye.

F. hó 7-én a „Transsylvania“ disztermében impozáns keretekben folyt le a helybeli ref. nőegylet által rendezett jótékonycélu műsoros estély. A közönség zsufolásig megtöltötte a termet, de nem hiába, mert egy igazán kedves estében részesült. Már az előkészületekből is lehetett következtetni, hogy ez estély úgy erkölcsileg, mint anyagiilag a farsangnak egyik legsikerültebb mulatsága lesz. A ref. nőegylet, mely hivatásának magaslatán állva nemes céljait hűen szolgálja, ez alkalommal is kiérdemelte a dicsérő elismerést. Az agylet agilis elnöke, özv. Zorich Jánosné urnő, Székely János kolleg.

tanár, egyleti titkár, továbbá az egylet mindenik tagja a legnagyobb odaadással s fáradságot nem ismerő buzgalommal igyekezett ez estély sikerét biztosítani. A megjelent közönség óriási száma, valamint az előadás közben sűrűn és viharosan megnyilatkozott tetszésnyilvánítás igazolta, hogy a cél elért. Az ügyesen összeállított műsorról következőkben számolunk be:

Az első szám a prolog volt, melyet Görög Margit adott elő. Bájosan, kedvesen ismertette az egylet s az estély nemes céljait, lágy, de kellemesen csengő hangon kérte a közönséget, hogy ez estén feledje a sok háborus bajt, keserűséget, mulasson jól, szórakozzék. Záró szavaival csengő, incselkedő hangon kérte a jelenvolt nagy ollóju, hegyezett pennájú „Szerkesztő bácsi“-t, hogy kritikája megírásánál elnéző legyen. Előadását sűrű taps jutalmazta.

Ezután a ref. nőegylet vegyeskara Zsaszkovszky Endre „Dalárkedv“ c. szerzeményét adta elő Görög József h. tanár dirigálása mellett nagy hatással.

Ezt követte Molnár Ferencnek „A drágaság“ c. tréfás jelenete. Kitűnő alakítást mutatott be Bágyoni M. Rózsika a feleség szerepében. Nagyon jó volt: Schultz Endre a férj, Solymosi Alfréd a házmester és Sinka Anna a szobaleány szerepében.

Az estélynek egyik kimagasló pontja volt Szabó Gizi kereskedelmi iskolai tanárnő hegedű száma. Corellinek „La folia“ c. szerzeményét játszotta hivatásos zeneművészeket is megszégyenítő precizitással, Játéka magasabb zenei képzettségről tanuskodott. A szerzemény szépségeit kifogástalanul jutatta érvényre s játékanak ügyes technikája a legfelsőbb fogásokban is szépen érvényesült. Dósa Piroska precíz, szintén magasabb iskolázottságról tanuskodó zongora kísérete méltó kiegészítése volt e számnak. Viharos taps jutalmazta az előadást, mely után szintén Dósa Piroska kifogástalan zongorakiséréte mellett Sonata-nak a Cigeunerweise című szerzeményét játszotta el nagy hatással. A közönség állandó és feszült figyelemmel kísérte a művészies előadást, melynek végeztével szünni nem akaró tapssal jutalmazta a művészeket.

Ezt követte Heltai Jenőnek „A lift“ című monologja, amit Kiss Juliska adott elő a tőle már megszokott ügyességgel és bájossággal. Megtapsolták.

Rövid szünet után Kiss József-nek „Gedvár asszonya“ c. melodramáját szavalta el Váczy Matild. Kellemes, csengő hangja az érzelmek kifejezésében jutott érvényre. Csűrös Blanka ügyes és precíz zongorakisérétevel a közönség tetszését szintén kiérdemelte. A műsor e száma is bőséges tapsokban részesült.

Ezután Bródi Miksának „A pofon“ című vig életképe került színre. A darab ügyesen gördült s a szereplők mindegyike nagy otthonossággal mozgott a világot jelentő deszkákon. Nagyon kitűntek: Wieser Ervin (a férj), Máyer Aranka (a feleség) és Fülöp György (Dávid). Jók voltak: Vig Gábor (mefisztó), Lugossy István (miniszter), Kidaics Gyula (ezredes) és Gönczy Sándor (pincér). A közönség állandó derűltsége mutatta, hogy az összes szereplők jól oldották meg feladataikat.

Utolsó előtti szám Vig Erzsike és Vig Margit tánckettőse volt. A lejtett ballet, melyet Zeiger tánctanító tanított be, kedves, bájos volt. Ügyes öltözékeik, s az a könyedség, mellyel táncolták, sűrű tapsot váltott ki a közönségből.

Végül a ref. nőegylet vegyeskara népdalokat adott elő Görög József h. tanár ügyes

vezetése alatt. A dalárda, amely még ifjukurát éli, ez alkalommal is bebizonyította életképességét. A közönség szünni nem skaró taps között ismételtette meg a szép népdalokat.

Előadás után az ifjuság táncra perdült, a mely csak a reggeli órákban ért véget.

San-Toy.

A birtokreform a parlamentben.

Budapestről jelentik: A földbirtokreform javaslata már kész és az összeülő parlament elé terjesztik. A reform szerint az összes költött birtokok kényszerkiszajátítását tervezik, a melyeket tulajdonosaik a háboru alatt, vagy azután szereztek.

Előfizetési felhívás.

1920. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. A szerény anyagi körülmények az előállításnak a háboru okozta drágasága dacára is igyekeztünk lapunkat fentartani s a vidéki sajtóra általánosságban is reánehézülő akadályokkal megküzdve, a köznek szolgálatába állani. Erőnkhez mérten igyekeztünk megállni helyünket s ebben t. előfizetőink támogatása nagyban segítségünkre volt.

A valódi értelemben vett szabadság, testvériség, egyenlőség diadalra jutásával a szociálistizmus és demokratizmus egyik vívmánya lett a szabadsajtó, melyre e nehéz időkben fontos kötelességek, feladatok várnak.

Mindezeknek teljesítéséhez tisztelettel kérjük a közönség támogatását, hiszen e nélkül nem lennénk képesek lapunkat megjelentetni.

A vidéki hetilapok s így a hunyadmegyeiek is, az óriási mértékben emelkedett munkabérek és anyagárrakra való tekintettel a lapok előfizetési árát 1919. január hó 1-ével kezdődőleg felemelték. Ugyiszintén a hirdetési árak is mérsékelten magasabbak lettek.

Tisztelettel kérjük tehát lapunk t. előfizetőit, olvasóit, hogy ezt az ár-emelkedést a mai tényleges viszonyoknak megfelelő kényszerintézkedésnek vegyék, mert őszintén bevalljuk, hogy az utóbbi időkben a fennállott árak mellett csak ráfizetéssel tudtuk lapunkat megjelentetni, remélve, hogy az előállítás eszközei olcsóbbak lesznek, ami — sajnos — nem történt meg.

Közönségünknek halás köszönetet mondunk az eddigi szives támogatásért s amidőn reméljük, hogy ez a jóindulatu támogatás a jövőben, az újjáalakulás nagy és nehéz munkájában sem fog elmaradni, ígérjük, hogy hiven és igazságosan fogjuk a köz s így közös mindnyájunk érdekeit szolgálni, megvédeni.

Előfizetési árak: egész évre 20 K
félévre 10 „
negyedévre 5 „

Tisztelettel:

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE“
kiadóhivatala.

Lovász újabb nyilatkozata a királyságról.

Wien, febr. 10. Lovász Márton a „Neue Freie Presse“ munkatársának a magyar helyzetről a következő felvilágosítást adta: Magyarország ősi alkotmánya a szabad királyválasztás jogát iktatta törvénybe. Ma úgy áll a helyzet, hogy az ország az ántánt akarásával egyöntetűen tudni sen akar a Habsburgokról. Hogy ki lesz a magyar király, azt ma még tudni nem lehet. A nemzetgyűlésnek lesz feladata vizsgálat tárgyává tenni a helyzetet és a magyar trónra méltó embert ültetni.

A magyar alkotmánytervet február 16-án terjesztik a nemzetgyűlés elé.

A „Keleti Ujság“ írja: Debrecenből jelentik: Huszár Károly miniszterelnök a „Pesti Napló“ tudósítója előtt kijelentette, hogy február 16-án az ország kül- és belpolitikai helyzetéről jelentést tesz a nemzetgyűlésnek. Azután beterjeszti az állam vezetésére vonatkozó törvényjavaslatot. Ennek elfogadása után nyomban megválasztják az államfőt, majd az eskü letétele után a kormány lemond. Az új államfő azután kinevezi az új kormányt.

Az Ősz szeretője.*

Furcsa szobában
fáradtan átölelt az Ősz
s nyár-multu mementók
suhantak lágyan,
én fölemeltem sokszor
elhullott szegény szívem:
szép szeretőmmel, az Ősszel
beszéltem halkan
és földfátyolosan hunyt le a szemem,
A szívem mondta . . . dalolta,
— a szőnyegegk illat-párásan
nevettek felém
élet-szinekkal és láttam —:
hogy az Élet csoda-bus
árnyakkal különös mintájú
szőnyeg és elmúlt szirmokat
taposunk a selymén
és kacag felénk.
Ködfátyolon át az Ősz
a szeretőm volt,
én nászra vágytam:
a szőnyegen hús lázzal
feküdt a vágy . . .
vetve az ágy . . .
valahol messze legény nevet,
felém nevet . . .
és szólnak ős halál-mementók:
elmúlt a nyár,
az Ősz, én vagyok a szeretőd, várj,
furcsa szobában várj a tavaszra,
az Ősz szeretője nem ölel nászt.

Tihanyi Erzsébet.

* Mutatvány a „Magyar Szó“ címmel Nagyváradon megjelenő irodalmi, művészeti és társadalmi hetilapból

Szinészet.

F. hó 5-én a „Centrál“ disztermében kezdette meg előadásait a Günther Ida igazgatása alatt városunkba érkezett német szintársulat. A 16 tagból álló társulat számos erdélyi városban játszott már s róluk a sajtó mindennütt az elismerés hangján nyilatkozott meg.

A társulat a következő 12 darab eljátszását hirdette:

Die versunkene Glocke, dráma Hauptmann G.-tól. Die räthselhafte Frau, vígjáték Reinert R.-tól. Maria Stuart, dráma Schiller F.-tól.

Miss Hobbs, vigjáték Jerome K.-tól. Kame-raden, bohózat Strindberg A.-tól. Lumpazius-Vagabundus, vigjáték Friedrich-től. Magda-lena, népszinmű Thoma L.-tól. Das Concert, vigjáték Bahr Herman-tól. Phädra, tragédia Racine Jean (Schiller.) Andre Bernhardt, vig-játék Koltov Frigyes-től. Opferlamm, szinmű Strindberg-től. Famllie Schiemek, vigjáték Wolters-től.

Az eddig előadott darabokból a közönség meggyőződött, hogy a társulat jó. Günther Ida igazgató s a társulatnak mindenik tagja mindent elkövet, hogy az egyes darabok si-kere meglegyen. A közönség minden este megelégedéssel és egy kellemesen eltöltött est emlékével tér haza a színházból.

A női tagok közül kitűntek: Günther Ida, Korn Anna, Reichel Mari. Jók voltak: Strass-mayer Paula, Herz Medi. A férfi erők közül kiváltak: Fürst Carló, Hohn Emerich. Jók voltak: Fried Karl, Zitsmann János, Schnei-der Mihály.

NAPI HIREK.

— **Előléptetés.** Eisler Albert p. ú. főszem-lész, a helybeli pénzügyőri szakasz agilis pa-rancsnoka a napokban pénzügyőri biztossá neveztetett ki. Az új biztos jelenlegi állomás-helyén marad.

— **Halálozások.** Kiss József dévai nyu-galmazott igazgató tanító f. hó 1-én, vasár-nap éjjel életének 64-ik, boldog házasságának 25-ik évében hosszas szenvedés után jobb-étre szenderült. Temetése 3-án délután 4 órakor volt a város közönségének nagy rész-véte mellett. — Naláczyi Ákos földbirtokos, vármegyei életünknek közszeretben álló tagja hosszu szenvedés után a napokban meghalt.

— **Áthelyezések.** Pap Ferenc p. ú. szem-lész Szászvárosról Pujra, Sokup Ferenc szem-lész pedig Algyógyról Szászvárosra helyezte-tett át.

— **A vármegyei önkormányzat meg-szüntetése.** A kormányzótanács XXIV. számú és a hivatalos lapban közzétett rendeletével megszüntette a vármegyei önkormányzatot. A rendelet ugyanis a harmadik szakasza ugya-nis így szól: A tisztviselők választása, ellen-őrzése, elbocsátása, a fegyelmi vizsgálat el-rendelése, a tisztviselőknek hivataluktól való felfüggesztése, a felfüggesztett tisztviselők he-lyettesítéséről való gondoskodás, a fizetések megállapítása, felemelése vagy leszállítása, új állások szervezése, vagy meglévők megszüntetése a belügyi osztály, illetve a kormányzó-tanács hatáskörébe megy át.

— **Előléptetés.** Stoika Rezső p. ú. felvi-gyázó a napokban Déván a szemlési vizsgát kitüntetéssel tette le s így febr. 1-ével szem-lésszé neveztetett ki s szolgálattételre Vul-kánba osztatott be.

— **Halálozások.** Özv. kéméni Várady Bertalanné szül. nagytóti Apáthy Katalin éle-tének 85-ik évében, január 28-án, szerdán éjjel hosszas szenvedés után Déván jobblétre szenderült. Temetése pénteken délután volt nagy részvét mellett. Az elhunytban Sándor Ernő pénzügyi titkár nagyanyját gyászolja.

— **Áthelyezés.** Háber József p. ú. fővi-gyázó Vulkánból Szászvárosra lett áthelyezve.

— **A francia képviselők foglalkozás szerint.** Az új francia kamara tagjai foglal-kozás szerint a következőképen oszlanak meg: 154 ügyvéd, 105 földbirtokos, 77 kereskedő, 47 orvos és gyógyszerész, 44 ujságíró, 37 tanár és tanító, 35 hivatalnok, 26 katonatiszt, 16 magánhivatalnok, 15 munkás, 7 pap, 2 aviatikus és 1 színész.

— **Álarcos-bál.** A szászvárosi ev. „Jugend-verein“ f. hó 17-én a „Transsylvania“ szálló összes termeiben álarcos-bált rendez. Amint értesültünk, az álarcos-bál rendezősege a bé-kebeli régi jóhírnevű „Narrenabend“-ekéhez hasonló estélyt óhajt elővarázsolni. Az elő-készületekből itélve ez sikerülni is fog.

— **Február 6.** A kormányzótanács a Ha-vasalföld és Moldva egyesülésének emlékére elrendelt február 6-iki hivatalos ünnep meg-ünneplésére rendeletet adott ki a közigazga-tási hatóságoknak. A házak fellobogozásán kívül elrendelte a kormányzótanács, hogy az üz-letek és nyilvános helyiségek délelőtt 9—12-ig, délután 2—5-ig zárva maradjanak, délelőtt 9 órakor minden városban és községben te-deumot tartsanak, az iskolákban délelőtt 10 órakor a nap jelentőségét ismertessék a ta-nulók előtt és délután 5 órakor köztereken zenével órával fejezzék be az ünnepeket. E rendelet következtében ezen ünnepek Szászvárosban is megtartottak.

— **Faragó Géza meghalt.** Magánértesü-lés útján vettük a hírt, hogy Faragó Géza, a hírneves magyar testő és karrikaturista Buda-pestben meghalt. Faragó Géza 1918. év nyarán Déván tartozkodott, ahol sikeres tárlatot is rendezett. A dévai intelligencia dédelgetett kedvence volt mindig a jóhumoru rokonszen-ves művész. Halálának híre bizonyára sajná-latot fog kelteni mindazokban, akik őt is-merték.

— **T. olvasóinkhoz!** Lapunk késedelmes megjelenése miatt felmerült panaszokra érte-sítjük t. olvasóinkat, hogy a késedelmezés oka egy újabb rendelkezés, mely szerint la-punkat megjelenése előtt a dévai cenzura hi-vatalhoz kell beküldeni.

Mi a lap kefe-lyenyomatait rendszerint pénteken délután postára adjuk, kinyomni a lapot csakis akkor lehet, ha azok a cenzura hivataltól megér-keznek,

— **Az Osztrák-Magyar Bank tovább működik.** A „Keleti Ujság“ írja: Az osztrák hivatalos lap a bécsi kormány egy rendeletét közli, amely az Osztrák-Magyar Banknak, mint az osztrák köztársaság jegybankjának mű-ködését 1919. december 31-én tul is meg-hosszabbítja arra az időre, amíg Ausztria a maga új jegykibocsátó bankját felállítja. A rendeletet a magyar kormánnyal történt elő-zetes megegyezés alapján készült s így Ma-gyarország jegybankja is egyelőre az Osztrák-Magyar Bank marad.

— **A róm. kath. leányegyesület** f. hó 14-iki műsoros estélyéről szóló referadánkat jövő számunkban közöljük.

— **Regatul bélyegek ára Berlinben.** Egy aradi vállalkozó, aki jelenleg Budapesten lakik, néhány hónappal ezelőtt az aradi tizen-három egységből álló regatul bélyegsorozatot vásárolt és az utóbbi hetekben Berlinbe utazva, áruba bocsátott abból néhány töredéket. A vállalkozó sokkal nagyobb árat ért el e bé-lyegekkel, mint remélte volna. Az egy lei név-értékű bélyegért ugyanis négy márkát kapott, ami a márkát koronára átszámítva, tizenhat koronát jelent, mert egy márka körülbelül négy korona.

— **Eladó jogi könyvek:** „Jogi Zsebköny-vek“ gyűjteménye 12 drb., „Magyar törvé-nyek“ 15 drb. Grill Károly-féle kiadás. Cim a szerkesztőségben.

— **Uj lap Kézdivásárhelyen.** A reformá-tusok Legyen világosság címen vallásos tar-talmu lapot adnak ki Kézdivásárhelyen. A lap célja megóvni a keresztény magyar lelkét a vallásellenes áramlatoktól.

— **Repülő buvárhajó.** Egy angol mérnök, mint Párisból jelentik, olyan buvárhajó szer-kezet tanulmányozásával foglalkozik, mely egy-formán működésbe hozható a vizen, viz alatt, szárazföldön, sőt a levegőben is. A hajót kö-zelebb meg fogják építeni.

— **Amerikai pénzemberek az Oroszor-szággal való kereskedelemért.** A „Daily Mail“ new-yorki tudósítója azt táviratozza, hogy Amerikában az üzleti világ főképpen az Oroszországgal való kereskedelemmel fog-lalkozik. Washingtonban a nagy kereskedelmi cégek gyűlést tartottak és elhatározták, hogy követelni fogják a kormánytól a gazdasági összeköttetést helyreállítását.

— **Habsburg Károly is memoárokat ír.** Az „Europa Press“ ügynökség jelenti, hogy Károly volt magyar király minden idejét me-moárjai megírásának szenteli és azokat egyi-dejűleg több amerikai lappban közzéteszi.

— **A lebélyegezetlen bankjegyek kivi-tele.** Bukarestből jelentik: A kormány elha-tározta, hogy a román bélyegzővel el nem látott koronabankjegyeket a Tiszántulra csak a román hadsereg főparancsnokság engedé-lyével szabad ezentul átvinni.

— **Az utlevelek láttamozása.** A kor-mányzótanács belügyi reszortja egy átirattal értesítette a prefekturákat, hogy újabb intéz-kedésig az oda beadott, Magyarországra való utazást engedélyező utleveleket ne terjesszék fel láttamozás végett a belügyi osztályhoz. Mostantól kezdve a következő katonai parancs-nokságok fogják láttamozni az utleveleket: Kolozsváron a 6. hadtest, Nagyváradon a 18. hadosztály és Temesváron a 19. hadosztály parancsnoksága. A láttamozásokat személye-sen kell elintézni. Azok az egyének, akik kül-földre akarnak utazni, az utlevél elnyerése iránti kérvényeiket, valamint az utleveleiket láttamoztatni tartoznak a közbiztonsági ügy-osztálynál, azonkívül a katonai parancsnok-ságnál és az illető állam konzulátusánál is.

— **Lehet érintkezni bolygókkal.** A pá-risi tudományos akadémia lehetségesnek tartja a földnek a bolygókkal való érintkezését és e célból egy 100.000 franknyi pályadíjat tü-zött ki az égi testekkel való közlekedés leg-jobb eszközének a feltalálására. Az akadémiá-hoz sok pályázat érkezett be, de addig egy sem lett nyertes. Az akadémia az ez évi pá-lyázatban megjegyzi, hogy a Mars bolygó nem jön figyelembe, mert az eléggé ismere-tes. A pályadíjat az fogja elnyerni, aki tudománysan meg fogja ismertetni a bolygók ál-lapotát és azoknak a földhöz való viszonyát.

— **A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank tőkeemelése.** A magyarországi kummuniz-mus főleg a gazdasági élet egyensúlyát zavarta meg és e káros tevékenységében elsősorban a budapesti bankok érezték meg az okszerű-ten gazdálkodás súlyos következményeit. Min-dene nehézségek arra készítették a magyar intézeteket, hogy a legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel igyekezzenek a gazdasági krízist kiheverni. Annál nagyobb jelentősége van annak a hiradásnak, amelyet a „Neue Freie Presse“ budapesti közgazdasági levele-zőjétől kapott, amely szerint a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a legközelebbi időben nagyobb szabású tőkeemelést visz keresztül. A tőkeemeléssel nemcsak a magyar piac, ha-nem a külföld is részt fog venni, ahol a bank-nak eddig igen nagy érdekeltisége volt.

Kereszt alatt.

Irtá: ifj. Bordán István A.

Egyszerű fakereszt bádogg Krisztus rajta;
A keresztfa alatt öreg asszony térdel,
S imát küld az Urhoz, Szelid, ráncos arca,
Mintha vonva volna égi fénnel.
Csöndesen, vágyódva nézem áhitátát,
Óh, ha értem is mondana valaki egy imát.

Ha volna egy ajak, amely imádkozzon
Eltévedt lelkemért néha, néha ritkán;
Ha volna... ki nem retten ennyi barbárságon,
Mellyel járok törve a golgotán
Pogány istenimmel, halovány arcommal,
Vajudó szívemmel, de néma ajakkal.

Volt régen valaki, aki imádkozott,
Volt, de régen elhangzott szava...
Angyal volt, közöttünk tovább nem járhatott.
Temetőben virágos hant, Ő nyugszik alatta.
Eltemettem véle hitem, boldogságom,
Lelkem szerénységét s legtitkosabb álmom.

Azóta bolyongok keresve egyedül
Azt, ki érettem, mondana egy imát
S talán így keresem éltemen keresztül,
Igy lopom meg tiszta áhitátát egy öreg
[asszonynak,
Átkozva az eget, ha más Őt elvette,
Miért hagyott meg engem.

Hirdetések jutányos árban felvételnek
lapunk kiadóhivatalában.

Uj paplan-készítést valamint javításokat is elvállal Bajkor Mihályné Hegy-utca 22. szám alatt. 107 2-2

Eladó egy uj, egész frakköltöny. Értekezni lehet Gradin a Aurél főtérszabóüzletében. 105 2-

Eladó egy jókarban lévő szalon-garnitúra. Értekezni Berényi-u. 18-a.

Szigorló orvostanhallgató, 23 éves, magyar uri családokhoz (vidékre is) nevelőnek, tanítónak, felolvasónak ajánlkozik. Szives megkeresések a kiadóba kéretnek „Szerény” jeligére.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

Eladók: butorok helyszüke miatt, garnitúra, íróasztalok, asztal, konyhasztal, villanylámpa, ládák, csebrek, kerti- és mosó-pad, valamint mindennemű irodalmi művek és regények. — Értekezni lehet Viz-utca 2. szám alatt, balra. 99 3-3

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

elvállalja bármilyenű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stílszerű előállítását, ennek

Könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

Szászvárosi Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Italelárusítási Részvénytársasága.**Meghívó.**

A „Szászvárosi Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Italelárusítási Részvénytársasága” t. részvényesei az 1920. évi február hó 23-án d. u. 3 órakor, kellő számu részvényes meg nem jelenése esetén 1920. évi március hó 8-án d. u. 3 órakor az intézet irodahelyiségében tartandó

II-ik évi rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, határozatképesség megállapítása, jegyzőkönyv hitelesítő megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg megállapítása.
3. A tiszta nyereség felosztása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Az alapszabályok módosítása.
5. Indítványok.

Szászváros, 1920. évi február hó 4-én.

*Az igazgatóság.***Vagyon****Mérleg-számla.****Teher**

	K	F		K	F
Kézpénzért	54666	30	Részvénytőke	97100	—
Italokért	305445	65	Tartalékalap	5033	85
Berendezésért	26938	—	Hitelezők	264402	11
Ló, kocsi és há mért	3800	—	Tiszta nyereség	111298	25
Takarmányért	3800	—			
Szódagyári berendezésért	37845	—			
Értékpapírért	1950	—			
Adósok	43389	26			
	477834	21		477834	21

Tartozik**Nyereség- és veszteség-számla.****Követel**

	K	F		K	F
Berendezési számla leírások	2885	50	Italok nyers nyereség	139626	55
Utazási	3878	40	Ital készletek	56044	—
Fuvar	22910	90	Szódaviz nyers nyereség	33691	70
Költség	20096	19			
Személyzet	40399	—			
Kamat	12433	31			
Lótartás	5497	70			
Házbér	7650	—			
Szódagyár berend.	2313	—			
Tiszta nyereség	111298	25			
	229362	25		229362	25

Szászváros, 1919. évi december hó 31-én.

Fritz Brotschi s. k.
vezérigazgató.Friedrich Zerbes s. k.
pénztáros, (ig. tag.)Fried Eskeles s. k.
ig. tag.Reinfeld Áron s. k.
főkönyvelő.Táborsky Dávid s. k.
ig. tag.Treuer Sándor s. k.
ig. tag.Müller Vilmos s. k.
ig. tag.George Voisan s. k.
ig. tag.Harsányi Gábor s. k.
ig. tag.

Megvizsgáltuk és mindenben helyesnek találtuk.

Stern Manó s. k.
felügy. biz. elnök.Róth József s. k.
felügy. biz. tag.Máhler Dávid s. k.
felügy. biz. tag.